

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

Dubitu[m] incidens: An poßit homo aliter, quàm per condigna[m]
satisfactione[m], liberi à debito Pœnæ per impetratione[m], vel materia
co[n]grua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

reus imponere sibi voluerit, etiam si sit equalis, & fortasse maior, quia Iudicis, & non delinquentis est taxare, & determinare pœnam. Poterit ergo Princeps commutare vnam pœnam in aliam; quæ si fuerit equalis, per illam dicitur reus satisfecisse aqualiter debito prioris pœnæ; deficiente tamen Iudicis voluntate, vel acceptatione, quantumvis reus se aliis suppliciis voluntarie castiget, non manet liber à debito pœnæ per Iudicem taxatæ. Sicut, si quis debeat viticolum, & soluat oleum valoris equalis; non tenetur creditor illud acceptare. Confirmarique potest: quia nec Adamus, nec nos per opera pœnalia, qualiacumque sint, satisfacere possumus pro debito carenti iustitiæ originali, vel moriendi, quæ est pœna debita ex peccato originali: quia, nimirum, Deus non vult acceptare vllam satisfactionem pro illa pœna. Sic etiam noluit acceptare vllam satisfactionem, vel pœnitentiam Davidis pro pœna, quam ei statuerat pro suo peccato, quod moreretur eius filius ex adulterio natus: non ergo extinguitur formaliter reatus pœnæ temporalis per solam satisfactionem ex parte nostra exhibitam, sine libera Dei acceptatione. Quod tamen in satisfactione pro culpa aliter dicendum est: quia ut dixi illa *disp. 5. de Incarnat. sect. 7. n. 124. & segg.* non potest offensa perferre moraliter in æstimatione pendendum, postquam offensorem fecit, quantum scitis erat ad placandum offensum: tunc enim, si non placetur, æstimabitur irrationabiliter implacatus, & aduersus: quare eo ipso quod posita sit sufficiens satisfactio ex parte offensorem intelligitur ablata offensa, licet non acceptetur ab offenso: quia offensa habitualis ut, *suprà* vidimus, est offendisse & non satisfecisse, nec condonaram fuisse offensam: posita ergo ex parte sua satisfactione sufficiens, eo ipso tollitur ratio indignationis iustæ; non tamen ius ad pœnam; propter rationem *suprà* adductam. Vide, quæ dixi *dicta sect. 7. vbi* obiectiones contra hanc conclusionem dissolui.

18. Addidi in conclusione, hanc acceptationem nostræ satisfactionis poni propter merita Christi: sic enim indicat Trident. *sess. 14. cap. 8. vbi* ait, nostras satisfactiones habere suam vim ex Christo. In quo (inquit) *vinimus, in quo meremur, in quo satisfacimus* facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur à Patre. Vbi vides, intervenire merita Christi, non solum ut fiant nostræ satisfactiones; sed etiam ut acceptentur à Deo. Quod idem de flagellis patienter toleratis significat *capite sequenti*, dum dicit, tantam esse diuinæ munificentie largitatem, ut non solum pœnis, sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, an Sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis; sed etiam quod maximum amoris argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflatis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Christum Iesum satisfacere valeamus. Vbi vides, misericordie Dei per Christum tribui quoddam flagella Dei patienter tolerata acceptantur à Deo pro satisfactione ad expiandum debitum pœnæ. Ratio autem ex dictis est clara: quia, cum hæc acceptatio sit Deo libera, qui potuit non acceptare, sicut de facto pro aliquo debito pœnæ temporalis non acceptat; congruum erat, quod hoc etiam beneficium non aliter concederetur, nisi propter Christum, propter quem Deus remittit, & indulget omnia, quæ quolibet modo nobis remittuntur, & indulgentur.

19. Hinc infero, an dicendum sit, quod per opera bona iuste satisfaciatur, non solum de condigno, sed de rigore iustitiæ pro debito pœnæ tempora-

lis, prout affirmat Suarez cum aliis. De hoc dixi latè *disp. 3. de Incarnat. sect. 10. per totam*, quæ videri potest: est enim quæstio ferè de nomine, suppositis, quæ dicta sunt, nam si fermo sit de iustitiæ commutatiua, hæc non habet locum in Deo qui obligari non potest nobis ex iustitiæ commutatiua, ut latè probauit illa *disp. 3. ferè per totam*; neque etiam nos debemus pœnam ex iustitiæ commutatiua. Sermo ergo debet esse de iustitiæ vindicatiua, seu punitiua. In quo sensu distinguendum est. Satisfacit iustus de rigore iustitiæ, quoad æqualitatem solutionis; concedo: nam reuera soluit aliquid, quod moraliter æquiualeat pœnæ debitæ. Satisfacit de rigore iustitiæ, quoad modum solutionis: nego: quia necessarius fuit, ut dixi, fauor ex parte Iudicis, ut acceptaret nostra opera in satisfactionem, cum posset exigere pœnam à se ipso exigendam, ut dictum est. Poterit ergo dici simpliciter, & absolute, quod, posuit. Dei acceptatione, homo iustus suis operibus satisfacit de rigore iustitiæ, nempe vindicatiua, quæ communiter appellari solet iustitiæ.

DVBIVM INCIDENTS.

An possit homo aliter, quam per condignam satisfactionem, liberari à debito pœnæ, per impetrationem, vel merita congrua.

Non loquimur de Indulgentiis, & Sacramentis, per quorum aliqua, sicut & per Satisfactionem applicantur nobis satisfactiones Christi, & extinguunt reatus pœnæ ex opere operato, sed loquimur de via impetrationis, vel sanctificationis congruæ. Pater Suarez in *praesenti, disp. 37. sect. 10.* respondet negativè: quia non videtur consonum diuinæ iustitiæ, ut peccata maneant impunita.

Pars affirmans verior mihi videtur, quam licet *suprà* in terminis non doceant expressè auctores, docent tamen illam in simili ferè puncto, dum dicunt, posse nos aliquando sine satisfactione impetrare precibus remissionem pœnæ alicui defuncto, quod docent Caiet. *tom. 1. Opusc. tract. 16. quest. 5.* Nauarrus in *Comment. de Iubileo, notat. 22. n. 15.* Durand. *in 4. dist. 41. quest. 1. n. 6.* & alij, quos affert Suarez *infra* *disp. 48. sect. 5. n. 4. vbi* n. 5. eam sententiam facit esse piam, & probabilem, & simul facit, facilius posse aliquem sibi metipsum impetrare, quam alteri. Vnde, si probabile, & pius est, quod possimus absque satisfactione impetrare aliquando expiationem reatus pœnæ animabus Purgatorii, probabilius erit, vel æquè probabile, quod id possimus aliquando nobis obtinere.

Porro, posse aliquando orationibus obtineri remissionem pœnæ alicuius defuncti, colligi videtur primò quia B. Virgo Deipara, & alij Sancti orant pro defunctis: vnde Ecclesia petit sæpè, ut Beata Virgine intercedente, cum omnibus Sanctis, suorum delictorum veniam consequantur. ad quod confirmandum adduci possunt relationes aliquæ, quibus constare dicitur, B. Virginem liberare sæpè suos deuotos ex Purgatorii pœnis. Quod etiam de B. Lutzgard tradit Surius quoddam moriens tulit secum in cælum animas aliquas suis precibus à Purgatorio liberatas. Secundò, quia Christus Dominus descendens ad inferos liberavit plures animas à Purgatorio, quæ nondum planè debitas pœnas exsoluerant, ut tradunt communiter Theologi cum S. Thom. *suprà*, *questione 52. num. 8.* vbi Suarez id probat. Tertiò, Ecclesia in officio defunctorum sæpius petit, ut Deus

SECTIO II.

An, & quomodo requiratur status gratie ad satisfactionem de condigno.

Non defuerunt, qui dicerent, etiam in statu peccati posse hominem satisfacere pro peccata temporali debita pro peccatis iam prius quoad culpam remissis. Scotus, Maior, Gabriel, Medina, & Nauarrus apud Suarez *in presenti*, disp. 37. sect. 2. n. 2. Quod Scotus probat: quia, qui propter delictum meretur abscissionem manus, si manus ei abscindatur, etiam si non sit in gratia Regis, satisfecit debito poenae. Ex hoc tamen argumento colligi videtur, quod Scotus confundat satisfactionem cum satisfatione: ille enim proprie non satisfacit, sed satisfatur: nunc autem loquimur de satisfatione proprie dicta.

Cum ergo Theologorum sententia cum Sancto Thom. in 4. dist. 15. q. 1. art. 3. quæst. 2. negat, peccatorem posse proprie satisfacere. Ita Alex. Bonaventura, Durand, Richard, Palud, Ledesma, Maior, Henricus, Caiet, Adrianus, uterque Soto, quos referunt & sequuntur Suarez loco citato, & Vasquez quæst. 94. art. 1. dub. 4. & alij omnes Recentiores. Probatur primò ex Tridentino sess. 14. cap. 8. vbi de operibus satisfactoriis dicitur, esse in Christo, & ex Christo, ut omnia gloriatio nostra in ipso sit, in quo viuimus, in quo mouemur, satisfacimus, facientes fructus dignos poenitentia, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur a patre. Quibus verbis indicatur, vim satisfaciendi nostrorum operum inde provenire, quod dum fiunt, in Christo viuimus, & mouemur: quod proprium est hominis iusti: nam peccator non viuit in Christo.

Secundò probatur ratione: quia satisfactio, licet non sit meritum formaliter; imitatur tamen rationem meriti: quia, sicut peccator, & inimicus Dei, dum manet inimicus, non potest mereri condignè: quia non placet Deo, & ideo non possunt eius opera esse Deo accepta ad præmium, sic nec possunt esse accepta ad placandum Deum pro poena debita, quæ placatio est, quasi quædam retributio pro castigatione voluntaria, quam homo exhibet, & offert Deo: qui enim non potest esse dignus retributione, & præmio, propter inimiciam permanentem; non potest etiam esse dignus ut acceptetur eius castigatio voluntaria ad compensandam poenam aliunde debitam. Vnde constat responsio ad fundamentum, & exemplum Scoti, in quo non agitur de acceptatione, & compensatione; sed ponitur ipsa poena infligta à Principe. An verò possit in eo statu peccator satisfari, & soluere poenam debitam, eamque extinguere, diximus latè *suprà* disp. decima, sect. 2.

Hinc infero, opera illa facta in peccato mortali non reuiuiscere adueniente gratia ad effectum satisfationis: quia, sicut non reuiuiscunt in ordine ad meritum, eò quod non placuerunt Deo ex indignitate personæ; sic non possunt condignè reuiuiscere ad effectum sanctificationis propter eundem defectum, ut probat Vasquez *vbi supra* n. 8. & Suarez *dicta* sect. 2. num. 7. vbi explicant Sanctum Thomam distinguendum de operibus, quæ relinquunt effectum permanentem, ut ex elemosyna remanet earentia pecunie, & ex ieiunio corporis debilitas: & de illis, quæ non relinquunt talem effectum, dicunt enim, Sanctum Thomam solum velle, quod prioris generis opera facta in

xx 4 peccato

Deus condonet poenas debitas animabus in Purgatorio existentibus. Quartò, Confessarius potest poenitenti præcipere, ut oret pro defunctis, ut traditur in Catechismo Romano in Sacramento Poenitentia, n. 80. quo casu non iubetur poenitens abdicare à se satisfactionem, imò iubetur pro se satisfacere, cum hoc ei in satisfactionem pro suis peccatis iniungatur: ergo solum iubetur orare ad impetrandam defunctis poenae remissionem. Vnde ad fundamentum Suatii responderetur facile, illa peccata non manere tunc impunita, sed satisfieri plenè diuinæ iustitiæ, applicando satisfationes Christi pro poena, quam nos debeamus soluere: quæ applicatio obtineri potest aliquando per orationes. Sicut nec manent impunita peccata, quando poena pro iis debita remittitur per Indulgentias, aut Sacramenta, vel Sacrificia: quia tunc etiam satisfationes Christi applicantur, quibus soluitur plenissimè totum debitum.

Obiicit Suarez *dicta* sect. 10. n. 4. Augustinum *Serm. 60. de tempore*, vbi per illa verba Ecclesiastici 21. *Elli, peccasti: ne adicias iterum: & de pristinis deprecare, vbi tibi dimittantur*. Sic ait: *Sed quid proderit deprecari, si te non dignum feceris exaudiri, non faciendo fructus dignos poenitentia, ut tamquam sterilis arbor excidaris, & in ignem mittaris: Si ergo exaudiri vultis, cum deprecamini pro peccatis vestris, dimittite, vbi dimittatur vobis*. Vbi videtur ultra deprecationem exigere fructus dignos poenitentia. Sed August. ibi clarè loquitur de remissione culpæ de qua faciemur, non posse haberi immediatè per meram impetrationem sine poenitentia, & aliis requisitis.

Dices: Si potest impetrari remissio poenae temporalis absque satisfatione condigna, cur non poterit etiam impetrari immediatè augmentum aliquod gratiæ absque merito condigno? Respondetur, retorquendo argumentum: non enim arguitur bene: Non possumus impetrare immediatè augmentum gratiæ: ergo neque vllum aliud Dei beneficium: cur ergo arguetur bene ex illo antecedenti, quod nec remissionem poenae temporalis possumus impetrare? imò cum alia beneficia præter gratiam possumus immediatè impetrare, cur non poterimus remissionem poenae, quæ non est beneficium excellentius aliis, quæ impetrari possunt? Ratio autem, cur gratia non obtineatur immediatè per impetrationem, illa esse potuit, quod cum gratia sit immediata mensura gloriæ; oportuit, hanc mensuram certam esse, & communem omnibus regulam præfiniri obtinendi gratiam, ne aliqua quærelæ species posset suboriri, si haberet maiorem gloriam, qui minorem meruisset: pertinet enim ad Superiorem, æqualem se exhibere in præmij distributionem; idcò omnibus proposuit Deus communem regulam obtinendi, & augendi gratiam, nempe, bona merita, & Sacramenta. In aliis verò inferioribus beneficiis potest sæpè propter preces Superior dare immediatè huic, vel illi, prout voluerit.

Dices iterum: Ergo ipsamet animæ Purgatorii poterunt sibi aliquid interpretare remissionem poenae. Respondetur primò, consequentiam non esse legitimam, cum animæ illæ, ratione status punitionis, quem habent, parum, aut nihil possint sibi impetrare. Respondetur secundò, ipsummet Suarez tandem *tom. 2. de relig. lib. 1. de orat. c. 11.* id concessisse, vbi ait, animas illas orare, ut per applicationem satisfationis Christi condonetur sibi aliqua poenæ debita pars: quid ergo mirum, si Deus eas aliquando exaudiat?

Peccator non potest proprie satisfacere.

25. Conc. Trid.

26. Non reuiuiscunt ad satisfationem opera facta in peccato.